

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 29 april 1903, kl. 12 midd.

Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt.

Uti en den 24 april 1903 till Riksdagen aflåten proposition, n:o 96, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt.

Härigenom förordnas som följer:

Hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt med afseende å tiden intill den 15 maj 1903 skall gälla intill den 15 maj 1904.

Till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 31 mars 1903 har chefen för justitiedepartementet, efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet, anfört följande:

»Genom lag, som enligt Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 6 juni 1902 utfärdats i öfverensstämmelse med ett af Riksdagen förut antaget förslag, har förordnats, att inom Norrbottens län må under tiden intill den 15 maj 1903 endast för kronans räkning inmutning ske å kronojord, som ej under ständig besittningsrätt innehafves eller är till boställe anslagen. Riksdagens beslut i detta ämne hade fattats med anledning af enskilda motionärers framställning, men de förhållanden, hvilka i Riksdagens skrifvelse åberopats till stöd för beslutet och för hvilka redogörelse inför Eders Kungl. Maj:t lämnats vid skrifvelsens anmälande den 30 maj 1902, hade redan förut ådragit sig Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet samt föranlett påbörjandet af utredning, huruvida och i hvilken omfattning inmutningsrätten borde upphävas eller tills vidare suspenderas. Då jag ännu icke är beredd att inför Eders Kungl. Maj:t framlägga denna fråga i hela dess omfattning, och då det provisoriska tillstånd, som inträdt genom förberörda lag af den 6 juni 1902, synes böra bibehållas, intill dess fullständig utredning af frågan kommit till stånd, har jag låtit uppgöra förslag till bestämmelser, enligt hvilka inskränkningen i inmutningsrätten skulle bestå under ytterligare ett år.»

Förevarande lagförslag har, enligt hvad af bilagorna till propositionen inhemtas, blifvit, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, inför högsta domstolen föredraget och därvid lemnats utan anmärkning.

I den af chefen för justitiedepartementet i ofvan anförda yttrande åberopade, af Riksdagen den 21 maj 1902 till Kungl. Maj:t aflåtna skrifvelse har omförmålts, att Kungl. Maj:t den 28 februari 1902 anbefallt kommerskollegium att, efter hörande af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län och bergmästaren i norra distriktet, inkomma med utlåtande, huruvida och i hvilken omfattning inmutningsrätten syntes kollegium böra upphävas eller tills vidare suspenderas, samt att kollegium, sedan Kungl. Maj:ts befallningshafvande och bergmästaren yttrat sig i ämnet, med öfverlämnande af dessa myndigheters yttranden, den 2 april 1902 afgifvit eget utlåtande i ärendet; hvarefter Riksdagen vidare yttrat följande:

Af handlingarna i nyssberörda ärende hade Riksdagen funnit framgå, att i afseende å malmfyndigheters inmutning och hvad därmed sammanhängande synnerligen betänkliga missförhållanden inom Norrbottens län gjort sig gällande och ännu förefunnes, hvilka syntes böra föranleda, att det toges under öfvervägande, huruvida icke genom ändrade lagbestämmelser eller på annat sätt de anmärkta missförhållandena kunde aflägsnas och

deras återupprepande förebyggas. Under den tid, som måste åtgå intill dess, efter noggrann utredning af alla de omständigheter, som vid frågans pröfning borde tagas i betraktande, något definitivt beslut kunde fattas angående en sak af så allvarlig och stor betydelse som den nu ifrågasvarande, syntes provisoriska åtgärder böra vidtagas för att åtminstone i någon mån motverka, att de faktiska förhållandena hunne gestalta sig ännu mer otillfredsställande och invecklade än för närvarande. I sådant afseende hade Riksdagen ansett det vara lämpligt, att inmutningsrätten blefve under någon viss bestämd tid inskränkt på det sätt, som i motionerna föreslagits. Då föreliggande fråga redan vore af Kungl. Maj:t upptagen till behandling och Riksdagen antog, att Riksdagen hade att från Kungl. Maj:t förvänta förslag i ämnet, så snart detta läte sig göra, hade Riksdagen ansett, att berörda tid för den provisoriska inskränkningen i inmutningsrätten lämpligen borde begränsas till slutet af 1903 års riksdag eller närmare bestämdt intill den 15 maj 1903. Då den inskränkning, som nu ifrågakomme, alltså borde erhålla endast provisorisk karakter, hade några särskilda bestämmelser icke, såsom Kungl. Maj:ts befallningshafvande ifrågasatt, ansetts erforderliga beträffande redan sönade utmål eller förut inmutade områden, till hvilka inmutningsrätten gått förlorad, och ej heller hade det synts lämpligt eller nödigt att låta inskränkningen gälla endast vissa särskilda mineral.

På de skäl, som sålunda legat till grund för 1902 års Riksdags beslut i ämnet och då upplyst blifvit, att frågan om definitiv förändring af lagstiftningen i förevarande afseende ännu icke hunnit blifva så fullständigt utredd, att förslag därom kan vara att till innevarande Riksdag förvänta, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 29 april 1903.

På det sammansatta utskottets vägnar:

T. ZETTERSTRAND.